

087.1

Q-40

442

ՀԱՐՈՒՅԻ

ԻՆՉՊԵՍ ԶԱՐԴԱՐԵԼ

ՏՕՆԵԾԵՈՐ

ՍՏՐԱՆԻՔ ՄԱՆԱԿԱՆՈՒՄ

(Դե և հարսերի և պատկերների)

087.1
2-40

16201 16201

№ 75.

Հրատարակութիւն Աղբիւր-Տարազի

№ 75.

ԶԱՐԻՆԻ

ԻՆՉՊԻՍ ԶԱՐԴԱՐԵԼ
ՏՕՆԱԾԵՌԸ

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

Տպարան «Լուսուրա» ԸՆԿ. Վերամշակուի. 18.

1910

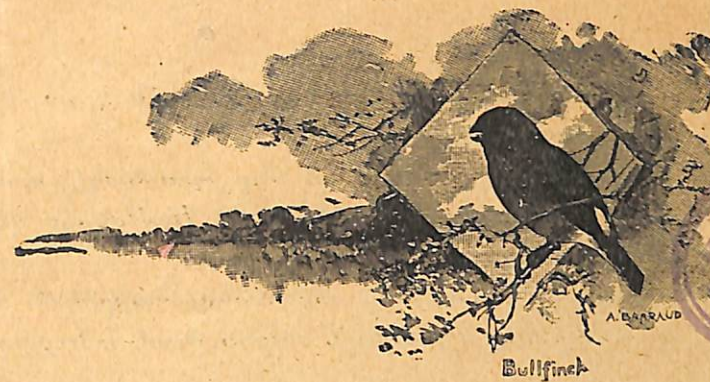

6693

† Մարգարիտ Մարտիրոսեանց

բարեկամ որը ու անապատտան մանուկների

Ինչպես զարդարել տօնածառը

(Սեխասան մանկանոցում)

Իկին Հայկանուշը անցեալ տարի այս ժամանակ որբանոցում մի քանի երեխայ շուրջը ժողոված, պապղուն, գոյնզգոյն թղթեր, կարտոններ սեղանին թափթըփած, մկրատը, գրչահատը, մատիտն ու ներկերը միևս՝ փոքրիկ սեղանի վրայ դարսած, մի ուրիշ հասարակ սեղանի վրայ էլ սոսինձը, վրձինները և ներկերը դրած, թէ աշխատում էր, թէ պատմում և հեռն էլ երեխաներին սովորեցնում:

Վարդուհին, որ որբանոցում եղած երեխաներից ամենափոքրիկն ու կայտառն էր, չէր թողնում, որ աիկին Հայկանուշը երեխաներին պատմէ, թէ ինչու անպատճառ ձմեռն են սարքում տօնածառ և այն էլ այսպէս փոշփոշոտ ծառից:

—Այդքանն էլ չըզիտե՞ս, Վարդիկ,—կտարած գղալի նրման մէջ ընկաւ Զարմայրը.—որովհետեւ ձմեռը ուրիշ կանաչ ծառ չի լինում, բացի եղևնուց:

—Այն ժամանակ թող Զատիկին մեր սալորենու, նշենու վրայ սարքեն տօնածառ,—Զարմայրի խօսքը կարեց Վարդուհին:

—Սա էլ խօսք ասեց,—վրայ բերաւ Անուշաւանը:—Ո՞վ

է լսել Զատիկին տօնածառ: Իսկ կարմիր ձուռն էլ քո մեծ խելքով նոր տարուն ներկեն էլի...

—Տիկին Հայկանուշ, խնդրում ենք շարունակէք պատմել,—առաջին դասարանի աշակերտուհի Սաթենիկը վերջապէս խօսեց:

—Հա, այն էի ասում, որ տօնածառը հայկական հին սովորութիւնների մէջ չէ եղել և ներմուծւած է Եւրոպայից:

Իսկն ասած, հայի նոր տարին էլ յունւարին չէ, այլ մի փոքր առաջ, ձմեռնամուտին, Նաւասարդին:

Նոր տարին մեր հայրնաճանիքները մինչև օրս էլ համարեալ թէ չեն տօնում, այլ ընդհակառակ աւելի են աշխատում, որպէսզի ամբողջ տարին պարպ-սարպալ չըման:

Հայերն աւելի մեծ շուքով տօնում են սուրբ Յարութիւնը, Զատիկը, որովհետեւ իսկական տօնն էլ Յիսուս-Քրիստոսի, նրա սուրբ գաղափարների յաղթանակը՝ անմահութիւնը՝ զատիկով պսակւեց:

Աստուծով երբ կրմեծանաք, այն ժամանակ աւելի լաւ կը հասկանաք, որ երեխան որքան էլ հանճարեղ, իմաստուն լինի, այնուամենայնիւ նա դեռ երեխայ է: Միևնոյն է թագաւորի տղայ, թէ մի հասարակ գեղջուկի, բոլոր երեխաներն էլ Յիսուս-Քրիստոսի նման երեխաներ

Թիֆլիսի VII-րդ դասարանի աշակերտուհի

Մ Ա Ր Գ Ա Ր Ի Տ

† 24 հոկտ. 1909, Թիֆլիս:

են: Բայց բանը նրանումն է, որ երեխան այնպէս մեծանայ, այնպիսի գաղափարներ ունենայ, ինչպէս Յիսուս-Քրիստոսը:

—Մայրիկ, ես Յիսուսի նման եմ ուզում մեծանալ, որ անպատճառ համբարձւեմ երկինք և Յիսուս-Քրիստոսի հետ միասին երկնքում խեղճ ու անապաստան որբ երեխաների համար տօնածառ սարքեմ,—ամենայն լրջութեամբ մօր զրոյցն ընդհատեց զիմնագլխայի եօթերորդ դասատան աշակերտուհի հեղահամբոյր օրիորդ Մարգարիտը, որ մօր հետ եկել էր որբանոց երեխաներին զբաղեցնելու:

—Այդ ինչեր ես ասում, Մարգո, մեղք չէ,—Մարգարիտի խօսքը կտրեց Սաթենիկը:

—Ինչո՞ւ է մեղք, Սաթօ: Մայրիկ, միթէ ամենքս էլ չըպիտի աշխատենք Յիսուսի նման զոհւելու գաղափարի, ընկերի համար: Զէ, չէ, ես պէտք է երկինք համբարձւեմ և Յիսուս-Քրիստոսին մանրամասն տեղեկութիւններ տանեմ մեր այս անբաղդ աշխարհից:

—Զաւակս, Յիսուս-Քրիստոսը երկնքից տեսնում է աշխարհիս դժբաղդութիւնը և հէնց այս տօնածառն էլ, որ կամենում ենք սարքել, միթէ որբերի, անապաստանների օգտին չէ լինելու,—իւրան յատուկ քնքշութեամբ աղջկան պատասխանեց տիկին Հայկանուշը:

Բայց Մարգարիտը, մօր խօսքը դեռ չըվերջացած, սանդուխքներով իջնում էր:

Մի քանի րոպէ լուսթիւնից յետոյ տիկին Հայկանուշը սեղանի վրայից վերառաւ մատիտի երկարութեամբ և երկու մատի էլ լայնութեամբ պսպղուն մի թուղթ, երկարութեան վրայ ծալեց (նկար 2) և մկրատով աջ ու ձախ

Նկար 1.

Նկ. 2.

կարատեց, եզերքից կէս մատ թողնելով և երբ բացաւ այդ թուղթը, ստացւեց շղթայ (նկար 1):

— Շղթայ, շղթայ, ինչ սքանչելի շղթայ է:

Նկար 3.

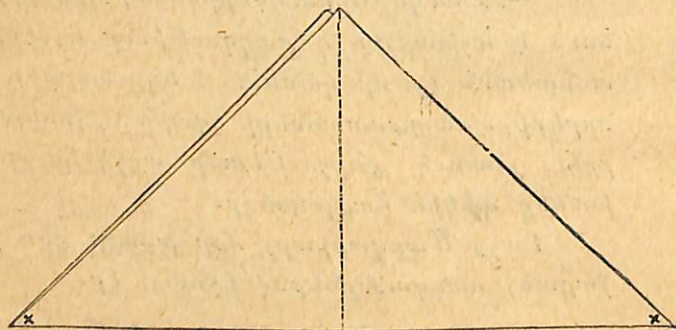
Երեխաները միաբերան, ուրախութիւնից թռչկոտելով բացականչեցին: Իսկ փոքրիկ Վարդուհին ձեռքն արդէն պարզած դէպի տիկին Հայկանուշը՝ կամենում էր ստանալ առաջին երեխայ-ըիքը:

Տիկին Հայկանուշին կարծէք մի տեսակ թախիծ, մտահոգութիւն պատեց և շղթան հետը վերցնելով՝ քայլերն ուղղեց դէպի բարեգործական ընկերութեան գրասենեակը, ասելով՝

— Ձէ, Վարդիկս, շղթան քեզ չեմ տայ. գնամ օրիորդ Գայիանէին ուղարկեմ, նա ձեզ ցոյց կըտայ քսակներ, զամբիւղներ, ջահեր և բուրգեր պատրաստելու: Ես գնում եմ ժողովի:

* * *

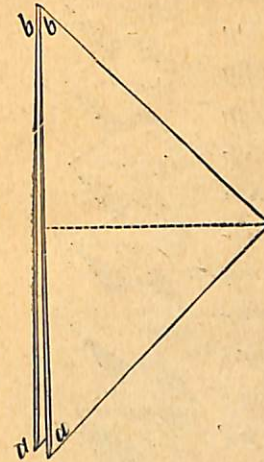
Երբ օրիորդ Գայիանէն մտաւ որբանոց, Սաթենիկն արդէն տասը շղթայ պատրաստել և դարսել էր սեղանի

Նկար 4.

վրայ: Այդ շղթաներից մէկը նոյնիսկ փոքրիկ Վարդուհին էր շինել:

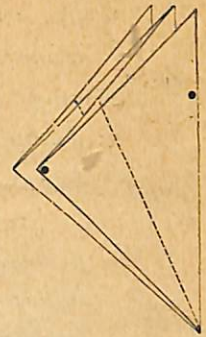
Օրիորդ Գայիանէն վարժունու նման ժպտադէմ, բայց խստապահանջ մի դաստիարակչուհի էր, որ տիկին Հայկանուշի հաշուով բարձրագոյն ուսումնս ստացել էր Գերմանիայում և հիանալի

Նկար 5.

թէ նկարում էր, թէ նըլագում և թէ երեխաների հետ պարապում:

Օրիորդը բարեկեցութեամբ, միաժամանակ վերցրեց պսպղուն, գունաւոր թղթերից մի քառակուսի կտոր, մկրատով

Նկար 6.

կտրեց (նկար 4), թղթի ծայրերը՝ խաչածն նշանները մէկի վրայ միւսը վրայ բերելով, ծալեց և ստացաւ նկար 5: Յետոյ այս թղթի

վրայ նշանակած a ծայրը դնելով b-ի վրայ, ծալեց մի կողմից և ծալեց հակառակ կողմից ու ստացաւ նկար 6: Ապա նկար 6-ի վրայ երկու սև կէտերը միմեանց վրայ

Նկար 7.

դնելով՝ ստացաւ նկար 7, որի ծայրերը, ինչպէս ցոյց է տւած նկար 8, կտրատեց դէն գցեց և աջ ու ձախ էլ մկրատով կտրտելուց յետոյ երբ բացաւ, տեսան մի փառահեղ 8 անկիւնանոց մեծ աստղ: Մէջը գցեց մի ընկոյզ և վերելից բոլոր անկիւններով անցկացրեց մի ժապաւէն ու կապեց հանգոյցանման, որ և ստացւեց նկար 3 քսակը:

Նկար 8.

Տասը ըռպէից յետոյ ամենքն էլ մի-մի մկրատ ձեռներին՝ պատրաստել էին նոյն նկար 3-ից տասը քսակ: Իսկ այդ ժամանակամիջոցում օրիորդ Գայիանէն մետաքսից էր պատրաստել երեք անգամ աւելի մեծութեամբ նոյն նկար 3 քսակից և ընկոյզի փոխարէն

Նկար 9.

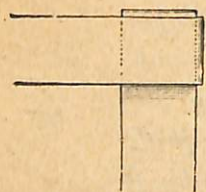
մէջը գցել էր մի դեղին մեծ նա-
րինջ ոսկեգօծ թղթի մէջ փաթա-
թած:

Փոքրիկ Վարդուհին հրճուում
էր, ծափ տալիս, թռչկոտում, իր
պատրաստած քսակն էլ ձեռքից
բաց չըթողնելով, բայց միևնույն
ժամանակ նա կամենում էր, որ
ինքը միայն շղթաներ պատրաստէ:

— Ի՞նչ է, Վարդիկ, մեր հայ-
րենիքի շղթաները քիչ են, — խօսեց
օրիորդ Գայիանէն, — էլի ես կամե-
նում շղթաներ: Կուզե՞ս ելակ, գառ-
նիկ, կրենդէլ պատրաստենք:

— Չէ, չէ, օրիորդ, շղթայ եմ
ուզում:

Օրիորդ Գայիանէն այլևս չընդ-
դիմախօսեց Վարդուհուն, այլ վերց-
րեց երկու զանազան գոյնի զառ-
վարաղ թուղթ, կտրեց մատի լայ-
նութիւնով, մէկի ծայրը դրեց միւսի վրայ
(Նկար 11), կազմեց ուղիղ անկիւն, յետոյ մէկը միւսի վրայ
ծալելով (Նկար 12) ստացաւ Նկար 10 շղթան:

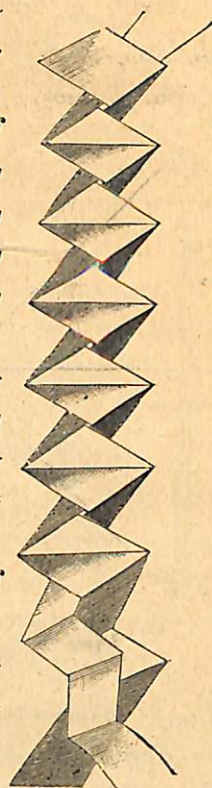

Նկար 11.

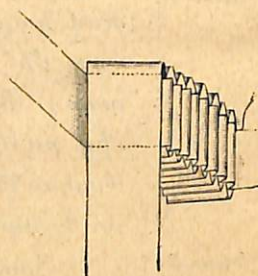
— Ահա, այս շղթան
քեզ, Վարդիկ, իսկ ես
հիմա ձեզ ցոյց տամ
մի ուրիշ շղթայ, —
սակաւախօս օրիորդ
Գայիանէն այս ասելով՝

շղթան տաւ փոքրիկին:

Այժմս ամենքէ էլ կտրատեցէք
կէս մատ լայնութիւնով և մի մատ եր-
կարութիւնով թղթեր: Զարմայր, դու դեղին թղթերը կըտ-
րիր, Սաթօ, դու էլ արծաթի, իսկ Անուշաւանը կապոյա:

Նկար 10.

Նկար 12.

Ինքն էլ կանաչ թուղթը մի ակըն-
թարթում կտրատեց և մէկի ծայ-
րերը սոսի՛ւ ձի մէջ թաթախած վրձի-
նը քսելուց յետոյ միացրեց ու
ստացաւ մի օղակ: Այս օղակի
մէջն անցկացրաւ մի ուրիշ նման
թուղթ և ծայրերը միացնելով՝ ըս-
տացաւ օղակի մէջ մի ուրիշ օ-
ղակ և այսպէս շարունակելով՝ նը-
կար 9 շղթան պատրաստեց:

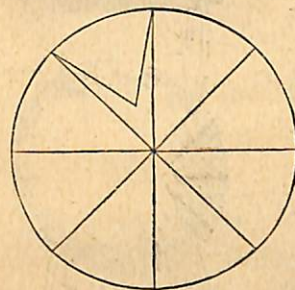
Երեխաները վայրկենապէս սո-
վորեցին և մի քանի բոպէից յե-
տոյ տաանեակ շղթաներ ոսկուց,
արծաթից, ալյախնքն ոսկի զառ
թղթից, արծաթի զառ թղթերից
դարսւել էին մեծ սեղանի վրայ:

— Այժմս էլ զարդարենք եղևնա-

խնձորը (Նկար 13):

Վերցնենք կապոյտ թուղթ ծա-
լենք չորս անգամ, անհարթ մասը
կտրենք և երբ բանանք՝ կըստացւի
Նկար 14:

Ապա վերցնենք սպիտակ թուղթ,
նոյնպէս ծալենք չորս անգամ, ան-
հարթ մասերը կտրատենք և երբ
բաց անենք՝ կըստանանք Նկար 15:

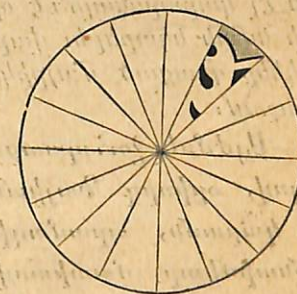

Նկար 14.

Այժմս այդ թղթերը նորից ծա-
լեցէք մինչև ստանաք տաանակեց
ծալածք (Նկար 16 և Նկար 17),
կտրատեցէք սև նկարածի նման
աջ ու ձախ, ի հարկէ մինչև թըղ-
թի վերջը չըկտրելով, որպէսզի
թղթի պատառը չըկտրւի և վայր
ընկնի:

Նկար 13.

Նկար 15.

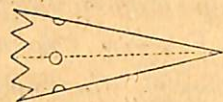
Յետոյ վերցրէք մի ճաղ, ցցեցէք եղենախնձորի մէջ և այդ գոյնագոյն թղթերը, որ անպատճառ մէկը միւսից մեծ պէտք է լինեն, հազցրէք խնձորի վրայ, դէպի ցածր կոացրած և մէկն էլ դէպի վերև: Ճաղն էլ կոացրէք, մարուկ շինեցէք, որպէսզի կարելի լինի տօնածառի ճղներից կախել:

Օրիորդ Գայիանէն միաժամանակ թէ պատմում էր և թէ զարդարում այս սիրուն եղենախնձորը (նկար 13):

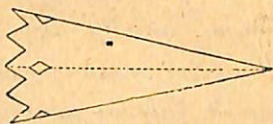
—Օրիորդ ջան, գառնիկ ու ելակ էլ սովորեցրու, — մէջ մտաւ դարձեալ չարածճի Վարդուհին:

Օրիորդ Գայիանէն Վարդուհին մի պինդ համբուրելով, սեղմեց կրծքին և այդպէս բնտարկած՝ մի սպիտակ կարտոնի վրայ նկարեց գառն, խնձոր, կրենդէլ: Յետոյ մկրատով կրտրեց, ներկեց զանազան գոյներով, իսկ խնձորի վրայ էլ գոյնագոյն զառվարազ թղթեր կպցնելով, նեղ, պսպրղուն երիզներով միմեանց հետ միացրեց և տաւ նկար 18-ը Վարդուհուն, որ աչքերը չափ թէ դիտում էր և թէ մտորում՝ եարսը մի օր ինքն էլ կարողանալու է օրիորդ Գայիանէի նման նկարել եւ վարժուի լինել իր երկինք գնացած մայրիկի ծննդավայր Մուշում:

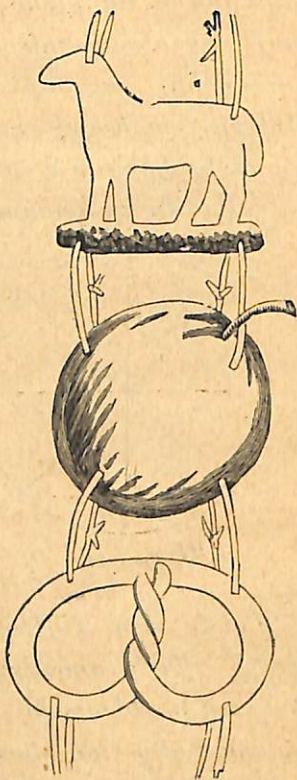
—Այժմսէլ ջահ պատրաստենք, — ասելով, օրիորդ Գայիանէն վերցրաւ մի կարտոն, տրամագիծը չափեց 6 սանտիմետր, մատիտով նախ բաժանեց կարտոնը 6 հաւասար մասի, մկրատով կտրատեց (նկար 20), անկիւնները վեր

նկար 16.

նկար 17.

նկար 18.

բարձրացրեց, բաց տեղերը պսպրղուն թղթով միացրեց: Ապա վեր առաւ երկու մատիտի երկարութեամբ վեց հատ զառերից կտրատեց և իւրաքանչիւրի տակը մի-մի խոշոր յուլունք գցեց:

Այդ էլ անելուց յետոյ, նեղ թղթերից ժապաւէններ կտրատեց՝ (նկար 21): Սրանցից կազմեց օղակ և թէ կարտոնի շուրջը ներքևից զարդարեց և թէ վերևի մասը (նկար 22) և այդ բոլորը միացնելով ստացաւ նկար 19 ջան, որի մէջ դրաւ գունաւոր նախշած թուղթ և կախեց պատուհանի անկիւնի մեխից:

Մինչդեռ երեխաները սկսել էին այդ ջահից ընդօրինակել, կայտառ Վարդուհին մի կարտոնի կտոր ձեռին՝ թախանձում էր օրիորդ Գայիանէին, որ իր հա-

մար մի գամբիւղ շինէ և Մարգոի տաճ խնձորը գցէ մէջը:

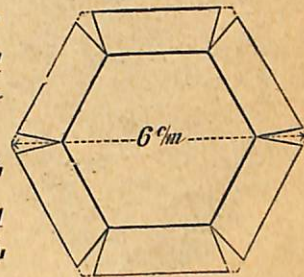
—Ինչո՞ւ չես ուտում, Վարդիկ, խնձորդ: Չէ՞ որ օրիորդ Մարգարիտը տաւ քեզ, որ ուտես և ոչ թէ պահես:

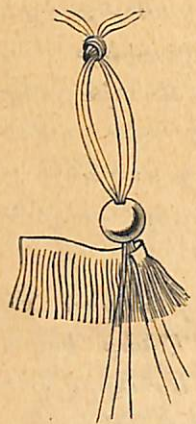
նկար 21.

—Օրիորդ ջան, մի լաւ, շատ լաւ գամբիւղ շինի, որպէսզի խնձորն էլ ոսկեղօծենք և այնպէս ուղարկենք:

—Աղջիկ, ո՞ւմ ես ուզում ոսկեղօծ խնձորն ուղարկել,— օր. Գայիանէն հետաքրքրութեամբ հարցրեց Վարդուհուն:

նկար 20.

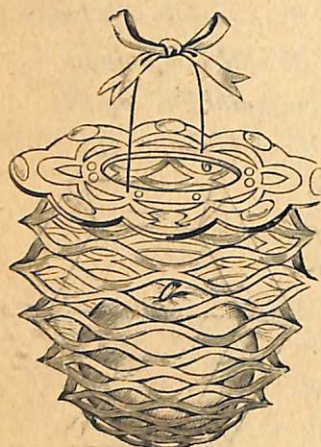

Նկար 22.

կը խնձոր չի ուտիլ:

— Դէ որ գիտես, էլ ի՞նչ ես ասում:

Վարդուհին այլևս Զարմայրին չընդդիմախօսեց: Նա ոսկեգօծ խնձորը կամենում էր ընծայել նոր տարի օրը ցնցոտիների մէջ այն գողգողիւն ձեռներով պառաւին, որ Մողնու եկեղեցու գաւթում միշտ կանգնած էր լի-

Նկար 23.

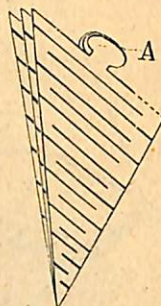
Վեր էր առել գունաւոր մի թուղթ, երեք անգամ ծալել և ստացել նկար 24, որի աջ և ձախ կողմից մկրատով

— Միածին Յիսուս-Քրիստոսին, — լըջօրէն պատասխանեց չարածճի մանուկը:

— Զաւակս, Յիսուս-Քրիստոսը խնձոր չի ուտում:

— Այդքան էլ չըզիտե՞ս, Վարդի, — դարձեալ կոտրած. գգալի նման մէջ մտաւ Զարմայրը, — որ նորածին Յիսուս-Քրիստոսը ատամներ դեռ չունի...

— Գիտեմ, գիտեմ, — ամեն ինչ իմացող, Զարմայրի խօսքը վշտացած ընդհատեց Վարդուհին: — Միթէ այդքանն էլ չըզիտեմ, որ նոր ծնւած մանու-

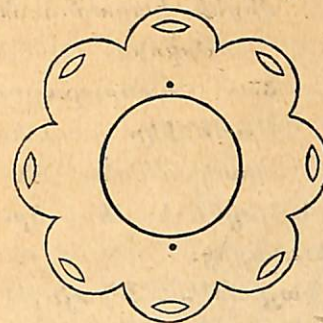

Նկար 24.

նում, նրան, որին շատ անգամ իր բաժին ընկած մրգեղէնից, կանֆետներից մաս էր հանում: Այս պառաւի միակ աղջիկը նոյնպէս սպանւել էր Մուշում և որդեկորոյս Մարօն հարիւր սար ու քար անցնելով հազիւ հազ թիֆլիս էր ընկել, աչքի մէկը կուրացած:

Մինչդեռ Վարդուհին մտքով տարւել էր դէպի իր հայրենակից թշւառ Մարօն, օրիորդ Գայիանէն արդէն պատրաստել էր նրա համար նկար 23 չքեղ զամբիւղը:

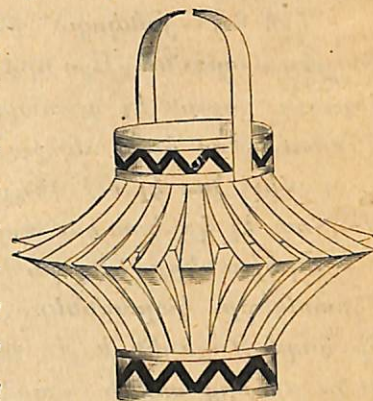
կտրատել էր (ի հարկէ մինչև վերջը չըկտրելով, որ թուղթը չըպոկւի և պատառ-պատառ լինի) ու երբ բացելէր ու Վար-

Նկար 25.

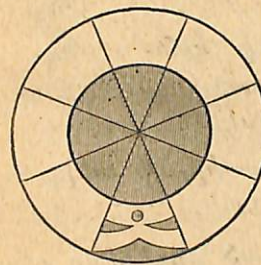
դուհու խնձորն էլ գցել մէջը, ըստացւել էր զամբիւղի ներքևի մասը: Յետոյ վեր էր առել մի կարտոն, կլորացրել, եզրները մկրատով կտրտել գցել նկար 25-ի մէջը, երկու կողմից երիզներով միացրել, վերնն էլ հանգոյցաձև գեղեցիկ կապել: Զըմոռանամ ասելու, որ զամբիւղը վերևի կարտոնին ամրացրել էր սոսինձով:

— Կուզե՞ս, Վարդիկս, մի ուրիշ զամբիւղ էլ շինենք, — ասելով օրիորդ Գայիանէն վեր առաւ մի ոսկեգոյն հաստ թուղթ, կըտրեց 11 սանտիմետր երկարութիւնով և 4 սանտիմետր էլ լայնութիւնով, երկարութեան վրայ ծալեց նկար 28 և սկսեց մկրատով կտրտել, ապա վեր առաւ մի կարտոն լայնութիւնը 2 սանտիմետր և երկարութիւնն

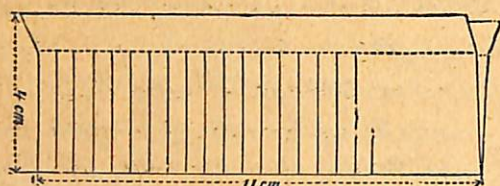
Նկար 27.

էլ 10 սանտիմետր, ծայրերը սոսինձով ամուր միացրեց, ստացաւ մի գլան, սրա վրայ կպցրեց նկար 28 թուղթը ուղիղ մէջ տեղից: Ապա մի մատի լայնութիւնով և մի մատիտի երկարութիւնով երկու կարտոն կտրեց, գեղեցիկ հաշիւա նկարեց վրան և թղթի ներքևն ու վերնն ամրացրեց այդ հաշիւաների

Նկար 26.

մէջ, մի ուրիշ կարտոն էլ կտրեց, գցեց զամբիւղի մէջը, որից գոյացաւ ամուր յատակ և մի մատիտի երկարութիւնով էլ կարտոնի վրայ զամբիւղի կպցրաւ ու կարտոնի

Նկար 28.

շուշա դուք յոգնեցիք: Այժմս դուք նայեցէք և մենք կը պատրաստենք այդ երկու ձև դամբիւղներից:

— Լաւ, — պատասխանեց օրիորդ Գայիանէն: — Միայն թէ իւրաքանչիւրդ մի-մի գոյն շինեցէք և անուններդ էլ վրան նշանակեցէք:

— Օհօ, — յանկարծ մանկանոցում լոյս աստղի նման փայլեց Մարգօն: — Այս սրբան շղթաներ, դամբիւղներ, ջահեր: Եւ բոլորն էլ դատարկ: Ո՞վ է փիւստա կամենում, թող ձախ ձեռքը բարձրացնի, ով նուշ ու չամիչ, նա էլ աջ ձեռքը, իսկ ով կանֆետ, թող նա էլ կուկրուկու կանչէ:

Երեխաները բոլորն էլ մի ակնթարթում մկրատները, կարտոնները, սոսինձի վրձինները մի կողմ թողեցին և թէ աջ ու ձախ ձեռքներն մէկը միւսից աւելի բարձրացրած ու կուկրուկու հետ ծուղրուղու էլ կանչելով՝ Մարգարիտին շրջապատել էին:

Իսկ Մարգարիտն էլ չոր մրգեղէնով, կանֆէտով լի քսակները դատարկում էր դամբիւղներին մէջ:

— Մարգօ, զգոյշ, գեռ թաց են, սպասիր, մի ածիր, — բղաւում էր օրիորդ Գայիանէն:

Իսկ Մարգարիտն էլ աւելորդ մնացած մրգեղէնը սեղանի վրայ շաղ տուրուց յետոյ, զրկեց օրիորդ Գայիանէին և սկսեց բերանով նւագել ու վայլս պարել:

Վարդիկն ու Անուշաւանը Հա նազանի, նազանին էին սկսել երգել, Սաթօն ու Զարմայրը եայլի էին պատրաստ-

երկու ծայրերը ամրացրաւ դամբիւղի վերևի կարտոնում:

— Օրիորդ, — դարձաւ ծանրաբարոյ Սաթենիկը դաստիարակչուհուն, — ան-

Նկար 29.

ւում պարել, որ յանկարծ նկատեցին դռան շէմքում տիկին Հայկանուշին:

Ձեռքով նշան արաւ տիկին Հայկանուշը Վարդուհուն, որը մի ակնթարթում փաթաթեց տիկնոջ:

— Որ իմանաք, տիկին Հայկանուշ, թէ քանի հարիւր, հազար շղթաներ ենք շինել:

— Զաւակս, ինչ ես այդքան հմայւել այդ շղթաներով, — պատասխանեց տիկին Հայկանուշը և սկսեց տնդել երեխաների ստեղծագործութիւնները: Ապա դառնալով օրիորդ Գայիանէին նկատեց, որ պակասում են նիզակաձև բուրգեր նկար 30 և վերցնելով երեք գոյն կարտոն ու մէկը միւսի վրայ դնելով, կտրտեց նկար 31 ու ստացաւ նկար 32 և երբ այդ նկարները միմեանց հետ կը պցրեց, գոյացաւ նկար 30 նիզականման բուրգը, որն ըստ երևոյթին այնքան բարդ կազմըւածք ունի, բայց իսկապէս ամենահեշտ և հասարակ կերպով կառուցւեց:

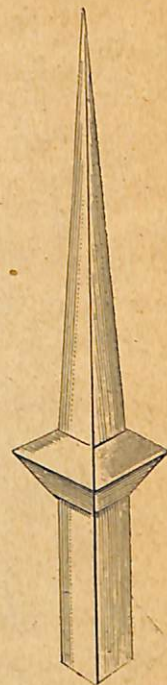
Այժմս էլ ամենքիդ համար մի-մի աստղ շինեմ և գնացէք թէյ խմեցէք:

«Աստղ մի պայծառ երևեցաւ, աւետիս», սկսեց երգել աշխոյժ Մարգարիտը և Վարդիկի հետ պարել:

Բոլոր երեխաներն էլ նոյնպէս ձայնակցեցին Մարգօին և այնքան ներդաշնակ էին երգում, որ ինքը օրիորդ Գայիանէն էլ սկսեց մինչև անգամ երգել:

Իսկ տիկին Հայկանուշը, որ արդէն մի թուղթ ծալել կիսաշրջան էր արել (նկար 33), մտքում յղանում էր ծննդեան օրը այս բոլոր երեխաներին, իր Մարգարիտին և օրիորդ Գայիանէին վերցնել հետը և մի քանի տեղ աւետիս ման գալ:

— Թողէք, ես պատրաստեմ, — օրիորդ Գայիանէն ընդհատելով տաղը, կամենում էր տիկին Հայկանուշի ձեռքից առնել մկրատը:

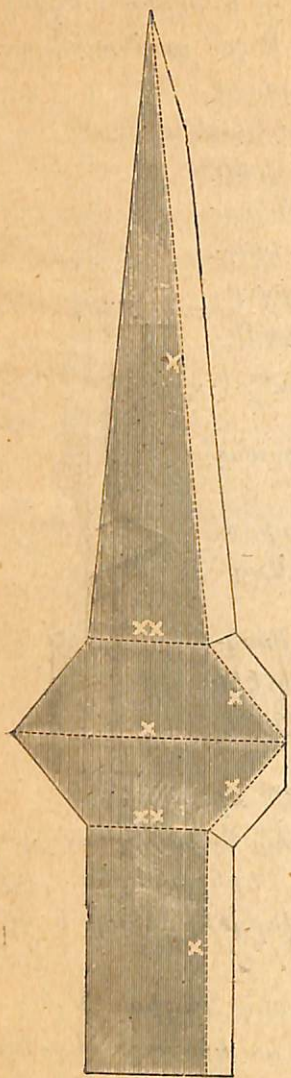

Նկար 30.

Նկար 32.

—Ո՛չ, խնդրում եմ դուք մի քանի անգամ կրկնել տւէք երեխաներին «Այսօր տօն է», լաւ են երգում, իսկ աստղերը ես կը պատրաստեմ:

Նկար 31.

Եւ տիկին Հայկանուշը Նկար 33-ը կրկին ծալեց, ստացաւ Նկար 34, այս էլ ծալեց, ստացաւ Նկար 35, սա էլ ծալեց, ստացաւ Նկար 36 ու յետոյ աջ ու ձախ կտրտելով, ինչպէս Նկար 37, երբ բացաւ, ստացւեց մի պըսպըղուն խոշոր և պայծառ աստղ, որի քառորդ մասն է Նկար 38:

Երեխաներն այնպէս էին տարւել «Այսօր տօն է» տաղով, որ չընկատեցին էլ թէ ինչպէս տիկին Հայկանուշը գնաց: Սակայն երբ տաղը վերջացրել էին, տեսան եօթ գոյնգոյն աստղեր սեղանի վրայ:

Օրիորդ Գայիանէն աստղերը բաժանեց երեխաներին և յետոյ ամենքն ուրախ անցան սեղանատուն թէյ խմելու: Մարգարիտն էլ նրանց ընկերացաւ, թէյ խմեց որբանոցում և օրիորդ Գայիանէն նրան ճանապարհեց տուն:

Որբանոցի դռան կախած արկղիկի մէջ Մարգարիտը մի սպիտակ դրամ գցելով, գլարթ և ինքնագոհ եկաւ տուն և իսկոյն դաշնամուրի տակ նստեց ու սկսեց նւագել ծընընդեան տաղը:

Օրիորդ Գայիանէն էլ ըսկըսեց երգել «Այսօր տօն է» Տիկին Հայկանուշը և պարոն Ռոստոմը միւս սենեակից դուրս եկան դահլիճ:

—Ի՞նչու այդքան ուշացաք, — հարցրեց տիկին Հայկանուշը և առանց սպասելու պատասխանի՝ դիմեց ամուսնուն, — լաւ չէ, Ռոստոմ:

—Հիանալի է երգում օրիորդ Գայիանէն: Այ թող մեր եկեղեցիներում այսպէս երգեն, տեսնեմ աղօթողներով միշտ լիքը չի լինիլ:

—Դէ որ գոհ ես, նախ քեզանից սկսեմ:

—Ղամբարափայլ սրբոյ տօնիս...

—Ա. կնիկ, դու էլ միշտ հէնց ինձ

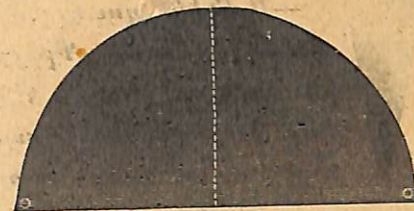
ես տեսնում, — ասելով, պարոն Ռոստոմը երկու ոսկի դրամ հանեց զրպանից և տաւ տիկին Հայկանուշին:

—Ահա մէկը օրիորդին, միւսն էլ Մարգարին:

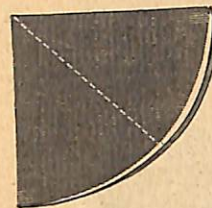
—Ձէ, Ռոստոմ, ծննդեան աւետիս ենք ման գալու, մեր որբանոցի օգտին կը պահեմ:

Պարոն Ռոստոմը, որ ամուսնանալով Հայ- Նկար 36.

կանուշի հետ՝ մի քանի տարով տեղափոխւել էր կնոջ հետ Անգլիա և թէ ինքն էր իւրացրել անգլիական տղամարդու խստապահանջ, տոկուն, շիտակ աշխատասիրութիւնը և թէ ամուսնուն հնարաւորութիւն տրւել կը թւէր անգլուհու նման պարկեշտ, ինքնաճանաչ, գորովագութ, միևնոյն ժամանակ անգլիացու նման, գործից ազատ ժամանակ ընտանիքում և բարեկամների շրջանում յայտնի էր իր զւարճախօսութիւններով, — դարձաւ ամուսնուն.

Նկար 33.

Նկար 34.

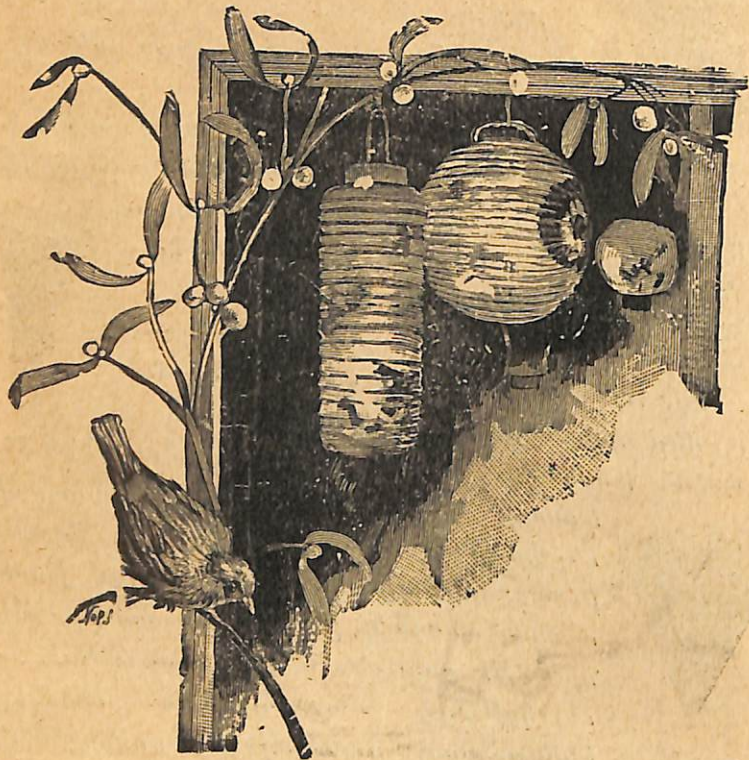

Նկար 35.

—Ա. Լինիկ, գուռ էլ վաղւայ գիւղացի
տէրտէրի նման Քրիստոս դեռ չը
խաչւած՝ շէն-բաշէն Քրիստոս յար-
եաւ ես ասում: Մի սպասի, մի թող
լոյս աշխարհ գայ, յետոյ է...

Նկար 37. — Գնանք, գնանք թէյ խմենք, — ա-
սելով, տիկին Հայկանուշը ընդհատեց
ամուսնուն և մտաւ սեղանատուն, ետեիցն էլ պարոն
Ռոստոմը գնաց և ապա օրիորդ Գայիանէն ու Յիսուսին
հիւր գնալ փափագող Մարգարիտը:

Նկար 38.

Որք ու անապատան մանուկներից
ԾԱՐԳԱՐԻՏԻՆ
մարգարիտներ և սուրբ ԵԼԵԱՆՆԵՐ

1910 թ. ըստ անորդագրութիւնը

XXVIII
- Տարի -

ԱՂԲԻԻՐ ԵՒ ՏԱՐԱԶ

XXI
Տարի

ՊԱՏԱԿԵՐԱԶԱՐԴ ԶԱՆԴԻՄՆԵՐԻ

Որովհետեւ **ԱՂԲԻԻՐ-ՏԱՐԱԶ** պատկերազարդ հանդէսների տարածման համար խմբագրութիւնը ոչ մի ջանք **2** է գործադրում, պրօպագանդ չէ անում, ոյժերը բացառապէս նւիրած լինելով թերթերի բազմաբովանդակ, ճոխ և իմաստալից հրատարակելուն, ուստի այսու հրաւիրում է հայութեան բոլոր խաւերում գործողներին սթափւել իրանց սֆինքսային սառնասրտութիւնից և տարածել ազդի մէջ ճշմարիտ դաստիարակութեան, զիտութեան ու արեւստին նւիրած **ԱՂԲԻԻՐ** մանկավարժական պատկերազարդ ամսագիրը մանուկների եւ պատանիների համար, որ թեւակոխում է իր **28 ՏԱՐԻՆ և ՏԱՐԱԶ** գեղագիտական, գրական, հատարական, քննադատական, քաղաքագիտական պատկերազարդ հանդէսը, որի **20** տարին լրացնելուն և **21**-րդ տարեշրջանը մտնելու առիթով, առաջիկայ **1910** թւականին դպրոցական աշակերտ ունեցող ընտանիքների համար **ԱՂԲԻԻՐ-ՏԱՐԱԶ**ի տարեկան բաժանորդագինը **10** բուբլուց իջեցնում ենք **5** ռ. (հինգ ռ.)

ՊՐԷՄԻԱՆԵՐԸ ԵՆ

1) ՎԵՇՓՈՒ ՄԵՏԹԷՈՍ Բ. Կաթողիկոսի բազմագոյն, 2) Սահակի, 3) Ս. Մեսրոպի, 4) Միքայէլ Նալբանդեանի մեծագիր պատկերները, որ բաժանորդն ստանում է նոր տարւայ **ՏԱՐԱԶ**ի №-ի հետ:

1. **ԱՂԲԻԻՐ** դպրոցական աշակերտուհիների և աշակերտների համար տարեկան **ՄԷԿ ԲՈՒԲԼԻ** (1 ռ.):

2. **ԱՂԲԻԻՐ** և **ԱՂԲԻԻՐԻ ԱԿՈՒՆՔ** Ս. ՍԱՀԱԿԻ, Ս. ՄԵՍՐՈՊԻ և ՄԻՔԱՅԷԼ ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆԻ մեծագիր **3** պատկերներով տարեկան **ԵՐԿՈՒ ԲՈՒԲԼԻ** (2 ռ.).

3. **ԱՂԲԻԻՐ** դպրոցների, գրադարանների, հաստատութիւնների և հասակաւոր բաժանորդների համար **3** ռ. (Արտասահման **5** ռ.)

4. **ԱՂԲԻԻՐ** և **ՏԱՐԱԶ**, Աղբիւրի Ակունք դպրոցական աշակերտի հասցէով, ընտանիքների համար բոլոր պրէմիաներով տարեկան **10** բուբլու փոխարէն **5** ռ.

5. **ԱՂԲԻԻՐ-ՏԱՐԱԶ**, Աղբիւրի Ակունք, Յաւերածներ եւ պրէմիաներ դպրոցների, հաստատութիւնների, գրադարանների և հասակաւոր բաժանորդների համար տարեկան **10** ռ. Արտասահման **15** ռ.

Հասցէն՝ **ТИФЛИС, Редакция „АГБУР-ТАРАЗ“.**
TIFLIS. (Caucas) Redaction „AGBUR-TARAZ“.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0144123

16201